

Sygn. akt V S 142/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek

Sędziowie: SA Olga Gornowicz – Owczarek

SO del. Aleksandra Janas (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2014 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie XIV GNc 767/13

postanawia:

- 1) stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt XIV GNc 767/13;
- 2) przyznać skarżącej od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) sumę pieniężną w wysokości 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych);
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie;
- 4) zwrócić skarżącej kwotę 100 zł (sto złotych) uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

Sygn. akt V S 142/14

UZASADNIENIE

Powódka w dniu 3 października 2014 r. wniosła skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. XIV GNc 767/13 wskazując, iż w marcu bieżącego roku złożyła wniosek o sprostowanie wydanego

w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, jednak do chwili złożenia skargi, pomimo ponagieł kierowanych do Sądu, nie otrzymała sprostowanego odpisu nakazu wraz ze stwierdzeniem jego wykonalności. Jednocześnie zaznaczyła, że możliwość dochodzenia wierzytelności zasądzonej nakazem była niezwykle istotna z punktu widzenia funkcjonowania firmy, gdyż wierzytelność ta opiewała na znaczną kwotę i znajdowała przełożenie na bieżącą sytuację ekonomiczną spółki. W konsekwencji skarżąca wносиła o zobowiązanie Sądu Okręgowego do wydania jej europejskiego nakazu zapłaty wraz ze stosownym zaświadczeniem o jego wykonalności oraz o przyznanie na jej rzecz kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za występującą w sprawie przewlekłość.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Okręgowego w (...) wnosił o jej odrzucenie, ewentualnie o jej oddalenie. Wskazane zostało, iż zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, skarga wniesione może być najpóźniej do chwili

prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie. Zważywszy zatem, że skarga wniesiona została po tym terminie podlegać winna odrzuceniu. Niezależenie od powyższego podkreślone zostało, iż skarżąca nie wykazała, aby istniejące w treści nakazu zapłaty nieścisłości co do oznaczenia siedziby pozwanej spółki, w istocie pozbawiały skarżącą możliwości skutecznego wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego za granicą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

(Dz. U. 2004 Nr 179, poz. 1843 dalej: „ustawa”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie,

że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Jednocześnie stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Zaznaczyć trzeba także, że jakkolwiek kwestia ta była przedmiotem rozbieżnych wypowiedzi orzecznictwa, to jednak Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela zapatrywanie wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., sygn. III SPZP 1/07, zgodnie z którym zakończenie postępowania objętego skargą, a nawet całego postępowania nie wyklucza jej rozpoznania, jeżeli tylko wniesiona została ona w toku sprawy. Powyższe uzasadnia się względem na rolę skargi nie tylko jako środka mającego zapobiegać przewlekłości postępowania, ale również jej równie istotną funkcją kompensacyjną służącą naprawieniu niewymiernych dolegliwości związanych z przedłużającym się w sposób nieuzasadniony postępowaniem i zapewnieniu przez to stronom skutecznego środka odwoławczego w rozumieniu art. 13 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

W realiach niniejszej sprawy przedmiotem zarzutów skarżącej był przebieg postępowania w przedmiocie złożonego przez nią wniosku o sprostowanie europejskiego nakazu zapłaty oraz o wydanie sprostowanego odpisu tego nakazu. Sam nakaz wydany został w dniu 12 listopada 2013 r. i doręczony pełnomocnikowi powódki w dniu 4 grudnia 2013 r. 24 marca 2014 r. do Sądu Okręgowego wpłynął wniosek powódki o sprostowanie nakazu poprzez prawidłowe oznaczenie siedziby pozwanej z „S.” na „(...)”, która to omyłka wynikała zarówno z błędnego oznaczenia siedziby pozwanej w pozwie („S.”), jak

i błędnego oznaczenia tej siedziby w wydanym nakazie („S.”). Pomimo zalegającego

w aktach wniosku o sprostowanie europejskiego nakazu zapłaty, Sąd Okręgowy stwierdził wykonalność nakazu i doręczył jego odpis (z błędnym oznaczeniem siedziby pozwanej) pełnomocnikowi powódki w dniu 14 maja 2014 r., informując jednocześnie pełnomocnika,

iż na przeszkodzie rozpoznaniu wniosku o sprostowanie stała choroba Sędziego referenta.

W dniu 4 czerwca 2014 r. do Sądu wpłynęło pismo powódki o przyspieszenie postępowania w przedmiocie wniosku o sprostowanie, nakaz zaś sprostowany został postanowieniem z dnia 30 czerwca 2014 r. Wraz z doręczeniem powyższego postanowienia w dniu 9 lipca 2014 r., zobowiązano powódkę do przedłożenia wydanego jej uprzednio, a zawierającego błędne oznaczenie siedziby pozwanej, europejskiego nakazu zapłaty wraz ze stwierdzeniem jego wykonalności. W dniu 14 lipca 2014 r. (data wpływu do Sądu) powódka wykonała zobowiązanie Sądu i jednocześnie wniosła o niezwłoczne wysłanie jej odpisu sprostowanego nakazu zapłaty wraz ze stwierdzeniem jego wykonalności. W dniu 12 sierpnia 2014 r. do Sądu wpłynęło pismo ponagląjące o wydanie odpisu sprostowanego nakazu zapłaty wraz ze stwierdzeniem jego wykonalności. Ostatecznie zaś nakaz został wysłany powódce w dniu 10 października 2014 r., po upływie skargi na przewlekłość postępowania w dniu 7 października 2014 r.

W świetle przedstawionych okoliczności fakt wytepienia przewlekłości postępowania w sprawie nie budził wątpliwości. Od momentu złożenia wniosku o sprostowanie, do momentu uzyskania przez powódkę sprostowanego nakazu zapłaty, upłynęło przeszło 6 miesięcy, zaś wydanie odpisu nakazu, jak wynika z akt postępowania, nastąpiło dopiero na skutek złożonej przez powódkę skargi. Jednocześnie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie zachodziły żadne obiektywne przeszkody do rozpoznania wniosku o sprostowanie nakazu zapłaty jeszcze przed stwierdzeniem jego wykonalności. Przepis art. 350 k.p.c. nie przewiduje bowiem wymogu, aby sprostowanie orzeczenia nastąpić musiało przez ten sam skład, który je wydał, a wręcz treść § 3 powołanego przepisu wyraźnie dopuszcza możliwość przeciwną, przyznając tego rodzaju uprawnienie sądowi odwoławczemu. W realiach niniejsze sprawy nie sposób też uznać, aby rozpoznanie wniosku o sprostowanie oznaczenia siedziby pozwanej spółki wyłącznie przez sędziego referenta uzasadnione było jakimikolwiek innymi względami, w tym w szczególności zawilocią sprawy. Zaznaczyć należy także, iż od momentu złożenia przez skarżącą wniosku o wydanie odpisu sprostowanego nakazu w dniu 14 lipca 2014 r., do momentu wysłania tego odpisu powódce w dniu 10 października 2014 r. (a więc do wydania stosownego zarządzenia i podjęcia samych tylko czynności technicznych), upłynęły 3 miesiące, gdzie żadne czynności w sprawie nie były podejmowane, pomimo złożonego przez powódkę w dniu 12 sierpnia 2014 r. wniosku o przyspieszenie postępowania. Zdaniem więc Sądu Apelacyjnego powyższe okoliczności uzasadniały stwierdzenie przewlekłości postępowania na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy.

Podkreślenia wymaga przy tym, iż stwierdzeniu przewlekłości postępowania nie stała na przeszkodzie redakcja art. 5 ustawy. Literalne brzmienie powyższego przepisu w żaden sposób nie zawęża zakresu przedmiotowego pojęcia sprawy. Trudno przy tym przyjąć, aby spod zakresu kontroli w ramach skargi na przewlekłość postępowania całkowicie wyłączone zostały różnego rodzaju kwestie wypadkowe warunkujące nieraz osiągnięcie celu postępowania, a w szczególności możliwość przeprowadzenia skutecznej egzekucji. Tak więc w realiach niniejszej sprawy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania dotycząca w istocie szeroko rozumianego postępowania w przedmiocie wniosku o sprostowanie europejskiego nakazu zapłaty była dopuszczalna i wniesiona została w terminie, gdyż przed zakończeniem tego postępowania, tj. przed wydaniem powódce odpisu sprostowanego nakazu wraz z zaświadczeniem o jego wykonalności.

Konsekwencją stwierdzenia przewlekłości postępowania był, stosownie do art. 12 ust. 4 ustawy, obowiązek zasądzenia na rzecz skarżącej odpowiedniej sumy pieniężnej. Podkreślić należy, iż w doktrynie i orzecnictwie przyjmuje się, iż suma pieniężna przyznana od Skarbu Państwa stanowi rekompensatę za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Istota tego roszczenia sprowadza się do specyficznej formy zadośćuczynienia obejmującego niewymierne straty moralne i dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym, bądź egzekucyjnym. Suma pieniężna nie stanowi więc naprawienia szkody i nie wymaga w związku z tym dokładnego wyliczenia jej wysokości. Niemniej jednak żądanie skarżącej przyznania kwoty 20.000 zł Sąd Apelacyjny uznał za wygórowane i ostatecznie przyznał na jej rzecz kwotę 10.000 zł. Określając wysokość tej kwoty Sąd miał na uwadze z jednej strony niski stopień zawiloci faktycznej i prawnej sprawy oraz wysokość szkód, na które w wyniku przewlekłości postępowania potencjalnie narażona została skarżąca, z drugiej zaś okoliczność iż szeroko rozumiane postępowanie w przedmiocie wniosku o sprostowanie nakazu zapłaty trwało stosunkowo krótko bo ok. 6 miesięcy, zaś w połowie tego okresu Sąd wydał postanowienie o sprostowaniu, a ponadto potrzeba sprostowania europejskiego nakazu zapłaty spowodowana była również działaniami samej powódki, która błędnie oznaczyła siedzibę pozwanej w pozwie. Stąd też żądanie przyznania sumy pieniężnej ponad kwotę 10.000 zł podlegało oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy.

Oddaleniu podlegało również żądanie skarżącej zobowiązania Sądu Okręgowego do wydania jej odpisu sprostowanego nakazu zapłaty jako, że odpis ten, jak wynika z akt postępowania, został już wysłany powódce (art. 12 ust.1 ustawy).